

Suverénny fond Kazachstanu

Akciová spoločnosť Fond národného blahobytu Sumruk Kazyna je holding, ktorý spravuje a riadi aktíva republiky Kazachstan. Kazachstan je agrárna a priemyselná krajina. Základným zdrojom jej rastu je ťažba nerastných surovín. Zo 105 prvkov Mendelejevovej tabuľky má Kazachstan k dispozícii 99, z nich je 70 geologicky preskúmaných a 60 sa ťaží. Národnou menou je tenge. Krajina do roku 1993 používala sovietske ruble. Chcela zachovanie spoločnej meny s Ruskom, ktoré od neho požadovalo zlaté rezervy. Kazachstan má 6 % podiel na svetových zásobách železnej rudy. Približne 70% v ťažby vyváža. V krajine sa ťažia a súčasne vyvážajú meď, olovo, zinok, titán, magnézium a iné vzácne kovy. Krajina je veľkým producentom zlata. Podľa odhadov British Petroleum sú v Kazachstane zásoby 6,5 miliárd ton ropy, čo sú 3,2 % svetových zásob.

Suverénny fond Sumruk Kazyna vznikol na základe nariadenia prezidenta Kazachstanu Nursultana Nazarbajeva, ktorým sa zlúčili akciové spoločnosti Fond stabilného rozvoja republiky Kazachstan Kazyna a Kazašský holding pre správu štátnych aktív Samruk. Tento fond bol vytvorený kvôli zvýšeniu konkurencieschopnosti a stability rozvoja ekonomiky.

Základným cieľom činnosti fondu je riadenie a správa majetku, ktorý je vo forme akciových podielov v jednotlivých firmách, národných rozvojových inštitúciách a iných právnických osobách, kontrolovaných štátom. Jeho cieľom je maximalizácia ich hodnoty z dlhodobého hľadiska a zvýšenie konkurencieschopnosti na svetových trhoch. Medzi základné princípy činnosti fondu patria: 1. presadzovanie záujmov štátu ako jediného akcionára suverénneho fondu; 2) transparentnosť, efektívnosť a pružnosť činnosti fondu; 3) systémovosť a operatívnosť v prijatí rozhodnutí fondu a ich realizácia; 4) systémovosť a zodpovednosť. Snahou fondu je modernizácia a diverzifikácia národnej ekonomiky, napomáhanie stabilizácii národného hospodárstva. Zvýšenie efektívnosti činnosti firiem kontrolovaných suverénnym fondom.

STRATÉGIA PREZIDENTA

Kľúčovým smerom činnosti fondu je modernizácia a diverzifikácia národnej ekonomiky v rámci realizácie posolstva prezidenta Nusurltana Nazarbajeva, ale aj Stratégie priemyselno-inovačného rozvoja Kazachstanu na roky 2003 – 2015, programu 30 korporatívnych lídrov a iných cieľov a úloh, ktoré stoja pred firmami. Fond je podľa informácií Ministerstva financií Kazachstanu prizvaný poskytnúť maximálnu súčinnosť vláde Kazachstanu, rýchlo a bezodkladne rozhodovať o problematike získavania investícií do reálneho sektoru ekonomiky, upevňovať ekonomické vzťahy medzi odvetviami a regiónmi a maximalizovať jeho finančné možnosti a výhody. Efektívnu diverzifikáciu a modernizáciu národného hospodárstva sa uskutočňuje prostredníctvom investičnej činnosti, najmä nasledovných v prioritných sektoroch ekonomiky: priemysel ropy a plynu, elektroenergetika, metalurgia, chémia ropy a chémia a infraštruktúra.

Základnými úlohami fondu sú rozpracovanie a zabezpečenie realizácie investičných projektov národného a medzinárodného významu, podpora modernizácie existujúcich aktív skupiny podnikov kontrolovaných fondom národného blahobytu, napomáhanie rozvoju regiónov a realizácia národných projektov, podpora domácich výrobcov tovarov a poskytovateľov služieb.

FUNKCIE SUVERÉNNEHO FONDU

Suverénny fond má niekoľko základných funkcií. Prvou je vypracovanie, realizácia, alebo financovanie projektov národného, regionálneho a medzinárodného rozmeru, v akcentom na reálnu ekonomiku. Fond môže pôsobiť samostatne, alebo v spojení s domácimi alebo zahraničnými strategickými, alebo portfóliovými investormi. Fond túto funkciu uskutočňuje účasťou v základnom imaní firiem, alebo poskytovaním úverov. Druhou funkciou fondu je realizácia funkcie operátora realizácie programu 30 korporatívnych lídrov Kazachstanu a iných plánov na základe rozhodnutia vlády Kazachstanu. Treťou funkciou je podpora vzniku nových sektorov reálnej ekonomiky, získavanie aktív doma a v zahraničí. Štvrtou funkciou je realizácia investičných a inovačných projektov, zabezpečenie koordinovanej a aktívnej investičnej politiky pri realizácii inovačných projektov, prevažne na území Kazachstanu. Má tomu napomáhať získavanie domácich štátnych a súkromných investorov pri presadzovaní inovácií v ekonomike. Piatou funkciou suverénneho fondu je zabezpečiť rovnováha medzi domácimi a zahraničnými úvermi a finančnými prostriedkami získavanými na finančných a kapitálových trhoch. Šiestou funkciou suverénneho fondu je financovanie

malých a stredných podnikov. Siedmou funkciou fondu je vytvorenie efektívneho komplexného systému finančných a investičných nástrojov v rámci skupiny podnikov, ktoré kontroluje. Osmou funkciou fondu je rozvoj ekonomických vzťahov medzi regiónmi, najmä realizáciou investičných projektov na území Kazachstanu. Deviatou funkciou fondu je podpora sociálnych podnikov.

BANKY A KRÍZA

Ďalšou úlohou suverénneho fondu je účasť v stabilizačných programoch Kazachstanu. Ako dešifrovať túto úlohu definovanú Ministerstvom financií Kazachstanu. Je to získanie podielov v komerčných bankách cestou nákupu akcií s hlasovacím právom. Suverénny fond má svoje finančné prostriedky ukladať na účty kazašských komerčných bánk kvôli podpore sociálno-ekonomického rozvoja dokončeniu rozostavaných objektov a podpore poľnohospodárskych projektov. Okrem toho má suverénny fond za úlohu podporovať rozvoj trhu hypotekárnych úverov a systému úspor, ktoré sa dajú prirovnať k stavenému sporeniu na Slovensku. Fond má v svojom štatúte aj to, že riadi nákupy tovarov a služieb, ktoré by mali byť prevažne domáceho pôvodu. Má na starosti aj nákupy opravárenských služieb pre veľké podniky, najmä tých strojov, ktoré podniky doviezli zo zahraničia. Kazachstan prekonal v poslednom období krízu bankového sektora. Preto má suverénny fond na starosti správu nesplatených úverov, ktoré spravuje Fond stresových aktív.

Ako prebiehala kríza v Kazachstane? Celkový dlh bánk voči nerezidentom bol začiatkom krízy v tom čase 33 mld. USD. Moody's v tom čase tvrdí, že stav dlhu ku koncu polroka 2007 je 40,7mld.USD a budúci rok budú banky štvrtročne potrebovať 3 mld. USD na refinancovanie. Moody's mení ratingy šiestich kazašských bánk: Kazcommerzbank, Turan Alem, Chalyk bank, Aljans bank, CentKredit a Temibank. Agentúra zdôvodnila zníženie ratingu príliš veľkou záľubou bánk v nehnuteľnostiach a v stavebníctve. Bez ohľadu na to, ministerstvo hospodárstva tvrdí, že v kazašskom bankovom sektore nie je kríza s likviditou. Prezident Nurlan Nazarbaev tvrdí to isté. Napriek tomu nariadi vláde, aby 4 mld. USD poskytla bankovému sektoru na financovanie stavebníctva a hypotekárnych úverov. Poskytnutie finančných prostriedkov viedlo k deficitu platobnej bilancie. Investorov vystrašila nestabilita a riziká hospodárskej vlády, ktorá sa môže skončiť nevedno čím. Začína sa odliv portfóliových investícií z krajiny. Odliv investícií urýchlilo zníženie ratingu Kazachstanu agentúrou Standard & Poor's a predpovedalo zníženie devízových rezerv krajiny a spomalenie rastu hrubého domáceho produktu. Ratingové hodnotenie prezident vyhlásil za

špekulatívne a jeho zámerom je zníženie cien akcií kazašských firiem. Vyhlásil, že krajina je pripravená kúpiť akcie všetkých firiem na kapitálových trhoch. Preto sa na sanácii bankového sektora musel podieľať fond národného blahobytu. Ministerstvo financií Kazachstanu v svojich dokumentoch konštatuje, že efektívnosť správy aktívami fondu je úzko naviazaná na efektívnosť riadenia celej ekonomiky. V tejto súvislosti fond poskytuje maximálnu podporu vláde Kazachstanu pri operatívnom a kvalitnom riešení aktuálnych otázok rozvoja národného hospodárstva. Podľa ministerstva je fond dôležitým komponentom politiky štátu, pri riešení úloh národného významu a veľkosti. Ako konštatuje ministerstvo financií fond pomáha v modernizácii a diverzifikácii ekonomiky v čase ekonomických problémov. Cieľom je jej stabilizácia. Fond bol operátorom vládneho Plánu spoločných krokov k stabilizácii ekonomiky a finančného systému v rokoch 2009 až 2010. Suverénny fond v tomto čase umiestnil do finančného sektora 7 mld. USD. Tieto finančné prostriedky sa použili na stabilizáciu finančného sektora, na podporu výstavby bývania a rozvoj malých a stredných podnikov. Prostriedky sa použili aj na priemyselné a infraštrukturálne projekty. Vďaka opatreniam fondu sa podarilo v čase ekonomickej krízy udržať v Kazachstane ekonomický rast. Ako konštatujú oficiálne dokumenty, Fond národného blahobytu Samruk . Kazyn je kľúčovým partnerom pri realizácii odporúčaní prezidenta Kazachstanu v rámci každoročného Posolstva národu krajiny a ďalších štátnych programov.

- AES-Ekibastuz (50%)
- Air Astana (51%)
- Aktobe Airport (100%)
- Astana Finance (26%)
- Kazakhstan Development Bank (100%)
- Kazakhstan Electricity Grid Operating Company (100%)
- Kazakhstan Mortgage Company (91%)
- Kazakhstan Temir Zholy (100%)
- KazakhTelecom (45.9%)
- Kazatomprom (100%)
- Kazmortransflot (50%)
- KazMunayGas (100%)
- Kazpost (100%)
- Kazyna Capital Management (100%)
- Maikainzoloto (100%)
- National Innovation Fund (100%)
- Pavlodar Airport (100%)
- Samruk-Energo (93.42%)
- SK-Pharmaceuticals (100%)